

# Obec Benátky

## a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

### 1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

#### POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělství.
- Velmi vysoká kvalita rekreačního přírodního prostředí (cyklistické trasy, naučná stezka).
- Obec Benátky leží v blízkosti města Litomyšl, v blízkosti rozvojové osy OS8 Hradec Králové – Pardubice – Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc – Přerov.
- Obec leží při toku řeky Loučné.

#### NEGATIVA

- Obec leží na silnici III/36021 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy, která je vedena obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území.
- Katastr obce je využíván převážně pro zemědělskou výrobu a je téměř bezlesí.

### 2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

#### POZITIVA

- Obec je obklopena obhospodařovanými poli.
- Středem obce protéká vodní tok řeky Loučné.
- V obci jsou dochované původní statky.

#### NEGATIVA

- Obec má převážně funkci bydlení s dojíždkou do zaměstnání a do škol do Litomyšle.
- Lesy tvoří jen malé plochy katastru obce.
- Na střed obce bezprostředně navazuje výrobní areál – zemědělské družstvo, který není pohledové oddělen.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.

### 3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

#### POZITIVA

- Obec s historií, první písemná zmínka o obci je ze 14. století. Zachovalá struktura staveb – zemědělské usedlosti, domky a chalupy.
- Zástavba spíše liniová podél hlavních komunikací.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.

#### NEGATIVA

- Silnice III/36021 průtah celou obcí.
- Obec novodobá zástavba vystupující ze zářezu údolí do okolní zástavby.

### 4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

#### POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (cca 2/3 obyvatel).
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Nízká míra nezaměstnanosti.

- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život.
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Dobrá dostupnost Litomyšle – centra spádového obvodu pro velkou část obcí na území ORP.
- V obci působí dobrovolní hasiči.

#### NEGATIVA

- Zvýšený pohyb obyvatel za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

### 5) PŘÍRODA A KRAJINA

#### POZITIVA

- Na území obce není registrován významný znečišťovatel (REZZO).
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Toky řeky Loučné v intravilánu obce.
- Existující plochy ÚSES.

#### NEGATIVA

- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně, snížená biodiverzita krajiny.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Katastr obce je téměř bezlesý.

### 6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

#### POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend ve zlepšování celkového stavu kvality vod.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Využívání podzemní vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou a předávání pitné vody do sousedních území.
- Snížení emisí z plošných zdrojů znečištění (nižší používání hnojiv a pesticidů).

#### NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Bylo zde stanoveno záplavové území.
- Snížování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Vysoký podíl zornění zemědělské půdy s důsledky v poškození a degradaci půd.

### 7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

#### POZITIVA

- Většina ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.

- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.
- Vysoký podíl plynofikace území.

#### NEGATIVA

- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NO<sub>x</sub>, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/36021.
- Mnoho plynofikovaných domácností nadále disponuje a v určité míře užívá kotle na pevná paliva, dochází tak ke znečištění ovzduší.
- Bývalá skládka.
- Výrobní provozy nemají vymezena a vyhlášena ochranná pásma.

### 8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

#### POZITIVA

- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třídy ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.

#### NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL.

### 9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

#### POZITIVA

- Mateřská škola.
- Knihovna.
- Obecní úřad.
- Pohostinství.
- Velmi dobrá dostupnost Litomyšle.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Naučná stezka Letem světem kolem Loučné.
- Kaple.
- Sociální péče v krátké dojezdové vzdálenosti

#### NEGATIVA

- V obci není základní škola.
- Chybí zdravotní péče v místě.

### 10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

#### POZITIVA

- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.

- Propojení atraktivních lokalit cyklistickými trasami, s návazností na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Území obce je v plném rozsahu elektrifikováno, napojeno na veřejný vodovod, plynovod a kanalizaci s koncovou ČOV.

#### NEGATIVA

- Silnice III/36021 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy vedena údolnicovou obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území – snížená bezpečnost motorového i nemotorového provozu, narušení společensko-obytné funkce.
- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.

### 11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

#### POZITIVA

- Dostupnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.
- Výhodná poloha v těsné blízkosti rozvojové osy republikového významu OS8.
- Existence průmyslové zóny Litomyšl jako základny pro rozvojové aktivity.

#### NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

### 12) REKREACE A CR

#### POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice pořádání mezinárodně významných akcí v Litomyšli (operní festival Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Naučná stezka Letem světem okolo Loučné.
- Hradiště Hrutov – pozůstatky slovanského hradiště, které sloužilo k ochraně Trstenické stezky (pozůstatky z 9. – 11. století).

## NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Rozsáhlé téměř bezlesé oblasti.

## 13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

### POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas
- Krátká dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

### **b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území**

#### **1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**

##### POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Obec leží v údolí řeky Loučné.
- Plochy ÚSES.
- V obci není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Obec je napojena na kanalizaci s koncovou ČOV.

##### NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěží.
- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/36021.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí, remízů), snížená biodiverzita krajiny.

##### POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.

- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru.

## 2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

### POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let.
- Nízká nezaměstnanost.
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vyvážená věková skladba obyvatel a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s krajem a ČR.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

### NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

### POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Výstavba dálnice D35.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný.

## 3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

### POZITIVA

- Mateřská škola.
- Obecní úřad.
- Kaple.
- Pohostinství.
- Knihovna.

- Existující značené cyklistické trasy. Propojení atraktivních lokalit cyklistickými trasami s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.

#### NEGATIVA

- V obci není situována základní škola.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- Chybějící zdravotní péče v obci.

#### POTENCIÁL

- Podpora spolkového života v obci.
- Převedení cyklistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje cykloturistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako průměrný.

#### 4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Posilování pilíře pro příznivé životní prostředí – ekostabilizační zásahy; podpora změny typu zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika.

#### 5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutno posilovat a rozvíjet. Zachování stávajícího venkovského charakteru obce. Zlepšování biodiverzity krajiny a její ekologickou stabilitu.
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

**c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel**

#### 1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Podporu orientace zemědělství a lesnictví na tvorbu a ochranu krajiny.
- Zklidnění dopravy na silnici III/36021 a vytvoření podmínek pro bezpečný pohyb chodců a cyklistů.
- Doplnění ÚSES, zatravnění a zalesnění.
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, ozelenění suchých poldrů, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny aj.).

## **2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ**

Požadavek na:

- Ohrožení dlouhodobé stability zemědělské produkce intenzivním hospodařením a klimatickou změnou.
- Zábory kvalitní zemědělské půdy (I. a II. třídy ochrany) pro výstavbu (rozvojové zóny).
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na velikost a uspořádání pozemků.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.
- Pomalý postup při realizaci komplexních pozemkových úprav.

## **3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ**

Požadavek na:

- Podpora orientace zemědělství a lesnictví na tvorbu a ochranu krajiny.

## **4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL**

Požadavek na:

- Nezjištěny.